

ПРОЄКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

На сьогодні освіта України ставить безліч завдань щодо змісту й організації навчання. Сучасне суспільство потребує якісно нових характеристик освітніх систем, спрямованих на розвиток умінь самостійної діяльності, критичного мислення та навичок ефективної взаємодії у процесі комунікації. На сучасному етапі реформування шкільної освіти виникла потреба відродження проєктної технології у вітчизняній практиці початкової школи, оскільки він має незаперечну цінність, що співвідноситься з діяльнісним підходом у сучасній дидактичній системі.

Метод проєктів є одним із сучасних методів навчання, що належать до методів навчання в співпраці. Він є особливо продуктивним, тому що в ньому можуть бути реалізовані одразу декілька сучасних підходів: особистісно-орієнтований, комунікативно-діяльнісний тощо.

Кожна дитина – це особистість. «Особистісно зорієнтоване навчання – це утвердження людини як найвищої цінності, навколо якої ґрунтуються всі інші суспільні пріоритети», – зазначає І. Д. Бех. [2, с. 13] Проєктна технологія безпосередньо впливає на розвиток учня, орієнтується на нього. Вона дає можливість учителям тісно впливати на зовнішні мотиви (допитливість, прагнення бути дорослим, активне сприйняття нового) та на внутрішні мотиви (почуття обов'язку, бажання вчитися, любов до книги, потяг до самоосвіти, прагнення до успіху тощо) школяра, дає змогу поєднати ціннісно-змістовні основи культури та процес діяльнісної соціалізації учня. Саме через це в наш час дана технологія стала надзвичайно актуальною.

Проєктна технологія передбачає наявність проблеми, що вимагає інтегрованих знань і дослідницького пошуку її вирішення. Результати запланованої діяльності повинні мати практичну, теоретичну, пізнавальну значимість. Головною складовою методу є самостійність учня. Під час роботи з даною технологією можливе й виникнення деяких проблемних питань. При підготовці й проведенні уроку важливо володіти мистецтвом комунікацій, не давити на дітей своїм авторитетом, не нав'язувати власної думки, дати можливість дітям самим відчувати бажання дослідити й вивчити певне питання; уміти встановлювати та підтримувати в групі проєкту стійкий позитивний емоційний настрій; конт-ролювати правильні відносини учнів при груповій взаємодії; сприяти рівноцінній участі членів групи у вирішенні поставлених завдань; психологічно й емоційно налаштовувати робочу групу на позитивне розв'язання проблеми.

Організуючи проєктну діяльність у початковій школі, педагог має враховувати вікові та психолого-фізіологічні особливості дітей молодшого віку. Дані учні ще мають невеликий життєвий досвід, тому і коло соціально значущих проблем, з якими вона могла мати справу, вузьке, її уявлення про такі проблеми однопланові. Тому, теми дитячих проєкт-них робіт краще вибирати із змісту навчальних предметів або близьких до них галузей.

Важливу роль в організації пізнавальної діяльності відіграють засоби навчання. Тому, на мою думку, невід'ємною складовою є використання інформаційних технологій. Особливу увагу слід звернути не тільки на традиційні засоби (енциклопедії, посібники, засоби масової інформації, відеозасоби), а й на сучасні, такі як віртуальні бібліотеки, електронні бази даних, мультимедійні та педагогічні програмні засоби тощо. Це зацікавить учнів та формуватиме не лише елементи комп'ютерної грамотності, але й медіакомпетентність на ранніх етапах. Школярі набувають власний аналітичний погляд на інформацію.

Інформаційно-комунікаційні технології відкривають перед вчителем додаткові можливості у повному обсязі реалізувати проєктну діяльність. Тому застосування ІКТ у навчальному процесі на сучасному етапі стає життєвою потребою, оскільки ці технології сприяють виконанню учнями індивідуальних завдань, упровадженню науково-дослідницької, пошукової, експериментальної роботи, що є невід'ємним під час проєктної діяльності. Особливо важливим є те, що сучасні комп'ютерні тех-нології в поєднанні з новітніми освітніми технологіями стають ефективними засобами розвитку мислення учнів.

Сучасну освіту важко уявити без інформаційно-комунікаційних технологій. Саме завдяки їм досягається найвищий рівень мотивації учнів до навчання і підвищення їх пізнавальної активності. Вони є важливим інструментом поліпшення якості освіти, оскільки дають змогу необмежено розширити доступ до інформації, урізноманітнюють прийоми навчання. А школярі постійно перебувають в оточенні інформаційного простору, що чинить прямий і опосередкований вплив на нього. Оволодіння сучасними засобами комунікації, вибірковість сприйняття різної інформації, уміння самостійно добиратися до зернин – ось головні завдання, які нині стоять перед учнями.

До безперечних переваг поєднання методу проєктів і ІКТ належать: формування навичок безконфліктного спілкування учнів; високий рівень організації, який має забезпечити здатність самостійно здійснювати різні види діяльності. Здібності до проєктної діяльності проявляються в ситуаціях, коли людина набуває вміння розв'язувати проблеми. А активне використання інформаційно-комунікаційних технологій наразі реалізує низку дидактичних можливостей уроку: індивідуалізацію навчального процесу, досягнення високого ступеня наочності, пошук необхідних ресурсів для занять через мережу Інтернет, здійснення проєктної діяльності, організацію зворотного зв'язку в процесі навчання тощо [4, с.75].

Сучасні інформаційні технології надзвичайно мотивують учнів, а діти так швидко й легко їх освоюють, що виникає ситуація, коли технологія застосовується заради технології. Постає низка питань, що можуть частково

забезпечити позитивне співіснування інформаційного середовища, освітнього процесу та розв'язання завдань проєктів. [3]

Отже, проєктна технологія відкриває великі можливості, спрямована на духовне й професійне становлення особистості дитини через організацію активних способів дій. Метод проєктів дозволяє наблизити навчальний процес до потреб дітей, навчальний матеріал адаптувати до реальних життєвих ситуацій, а головне – робить навчання молодших школярів цікавим і змістовним, а процес набуття знань простим і дос-тупним.

Список використаних джерел:

1. Башинська Т. Проєктувальна діяльність – основа взаємодії вчителя на учнів / Т. Башинська // Початкова школа. – 2003. – № 6. – С. 15-17.
2. Бех І. Д. Молодший школяр як особистість / І. Д. Бех // Навчання і виховання учнів 4 класів. Методичний посібник для вчителів. / Упор. О. Я. Савченко. – К.: Академ. Видав. – 2005. – с.12-18.
3. Концепція географічної освіти в основній школі: проєкт / Інститут педагогіки НАПН України [Текст]. / [за заг. ред. О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, Л. П. Вішнікіна, А. С. Доброскок та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2014. – 30 с.
4. Надтока О. Ф., Мартинюк Т. С. Використання проєктної діяльності в розрізі застосування інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях географії / О. Ф. Надтока, Т. С. Мартинюк // Інформаційні технології і засоби навчання – 2015. – Том 50. – С.75-76.